

Қазақ хандары Керей мен Жәнібек хандар

Керей хан – билік құрған жылдары 1465-1474жж. **Болат сұлтанның** ұлы және **Барақ ханның** інісі. **Жәнібек** ханмен бірге, қазақ хандығын құрды. Олар Жошы ұрпағы – **Ұрыс** ханның шөберелері.

Керей мен Жәнібек, ішкі саясаты құлдыраған – «**көшпелі өзбек мемлекетінен**» шамамен 200 мың адаммен бөлініп кетеді. Олар **Шағатайдың** ұрпағы **Моғолстан** ханы – **Есен Бұға** мен одақ құрып, сол одақтың нәтижесінде **Жетісудың** шығысындағы – Шу мен Талас өзендерінің аралығындағы **Қозыбасы** деген жерді иеленеді. **Есен Бұғаның** мақсаты, **Керей мен Жәнібек** хандар арқылы **Әбілқайыр** хандығына, **Темір ұрпақтарына** және **Ойраттарға** қарсы одақтас табу болды.

Керей мен Жәнібек хандар 1470 жылдан – **Сыр** бойындағы қалаларды қайтару үшін соғыс бастайды. Бұл қалалар саяси экономикалық және әскери стратегиялық жағынан өте маңызды болған. Осы қалалар үшін соғыста қазақ хандарының негізгі қарсыластары, **Темір ұрпақтарымен «көшпелі өзбек мемлекетінің»** басшысы – **Мұхаммед Шайбани** хан болды. Күрес шамамен 30 жылға созылып, қазақтардың жеңісімен аяқталады.

Ал жеңілген **Мұхаммед Шайбани** – **Дешті Қыпшақ** даласынан **Мәуереннахрға** кетуге мәжбүр болады. Ол уақытта кәзіргі **өзбек** жерін **Әмір Темірдің ұрпақтары** басқарған. **Мұхаммед Шайбани** хан олармен соғыста жеңіске жетіп – **Бұқар** хандығының негізін қалайды.

Жеңіліс тапқан **Темір ұрпақтары**, алдымен кәзіргі **Ауғанстан** астанасы **Кабулды** басып алып, кейін – **солтүстік Үндістанда Ұлы Моғол Империясын** құрады. Олар Үндістанда 300 ге жуық жыл билік етіп көптеген әсем ғимараттар салдырған. Мысалы ішіндегі ең танымалы – **Тадж Махал сарайы**.

Жәнібек хан – билік құрған жылдары 1469-1474жж. **Алтын** және **Ақ Ордалардың** ханы – **Барақтың** ұлы. Деректерде – **Әбу Сайд** деген есіммен кездеседі. Қазақ хандығының негізін қалаған хандардың бірі. Ол мемлекетті алдымен **Керей** ханмен кейін оның ұлы **Бұрындық** ханмен бірге билеген.

Жәнібек хан – **Мұхаммед Шайбанимен** болған соғыстардың бірінде қаза тапқан деген пікір бар. Кейін – **Қасым** ханнан бастап қазақ хандарының бәрі – **Жәнібектің** ұрпақтары.

Мұхаммед Шайбанимен күрестің нәтижесінде, қазақтар – **Сыр бойындағы** маңызды қалалар: **Сауран, Созақ, Сығанақ, Түркістанды** қайтарды.

Бұрындық хан – билік құрған жылдары 1474-1511жж. **Керей** ханның үлкен ұлы, және қазақ хандарының ішіндегі Керейдің жалғыз ұрпағы.

Бұрындықтың тұсында, әскер қолбасшысы **Жәнібек** ханның ұлы – **Қасым сұлтан** болған. Қасым әскери жорықтарда көп олжаға ие болғандықтан, оны көптеген сұлтандар қолдай бастайды. Ал **Бұрындықтың** саяси беделі керісінше азайады. Сол себеппен ол 1511ж хандық биліктен айырылып қалды. Өмірінің соңын **Шейбани ханның** келіні болған, өз қызы – **Михр Сұлтан Ханымның Самаркандтағы** йеліктерінде өткізеді.

Сұрақ – жауап

1. М.Х.Дулатидің жазуы бойынша Қазақ хандығының құрылған мерзімі: **1465-1466 жж.**
2. Керей мен Жәнібек хандардың Өзбек хандығынан бөлініп көшу себептері тұңғыш рет айтылатын тарихи еңбек: «**Тарих-и Рашиди**»
3. Жаулап алу нәтижесінде емес, жергілікті экономикалық, этникалық негізде құрылған мемлекет: **Қазақ хандығы**
4. Қазақ хандығының құрылған уақыты: **XV ғ. екінші жартысы**
5. Мәтінде көрсетілген қазақ хандарын анықтаңыз: Махмұд ибн Уәли «Бахр әл-асрар» еңбегінде жазғандай: «... сол аумақта (яғни Моғолстанда) ұзақ тоқтаған кезде Әбілқайыр ханды ұнатпаған қол астындағы белгілі және қарапайым адамдардың қай-қайсысы болмасын олардан пана тапты». **Керей мен Жәнібек**
6. Ақ Орданың билеушісі Ұрыс ханның ұрпағы: **Керей**
7. XV ғ. II жартысында Шу мен Талас алқабында құрылған мемлекеттің тұңғыш ханы: **Керей**
8. Керей мен Жәнібек Қазақ хандығының ұлттық туын тігіп, Қазақ хандығын құрды: **1465 жылы**
9. Керей сұлтан хан болып сайланды: **1465 жылы**
10. Керей мен Жәнібек хандардың қазақ тарихындағы орны: **Қазақ хандығының негізін салушы**
11. Қазақ ханы Жәнібек: **Ақ Орда ханы Барақтың баласы**
12. Қазақ хандығының негізін қалаған хан, Болат сұлтанның баласы: **Керей**
13. Керей хан хандықтың басқару ісін келісе отырып жүргізді: **Жәнібекпен**
14. Жәнібек ханның қыстауы орналасқан өңір: **Хантаудың солтүстік-шығыс жағы**
15. Қазақ хандығының негізін салушылар Керей мен Жәнібекті барынша қолдаған хан: **Моғолстан ханы**
16. Қазақ халқының халық болып қалыптасуына зор әсерін тигізген елдер: **Әбілхайыр хандығы, Ноғай Ордасы, Моғолстан хандығы**
17. Қазақ хандығының құрылуының алғы шарттарының бірі, мына мемлекеттердегі саяси оқиғаларға байланысты: **Әбілхайыр хандығы мен Моғолстан хандығы**

18. Қазақ хандығының дербес мемлекет болып қалыптасуына түрткі болған алғышарттарының бірі: **Әбілқайыр хандығындағы тоқтаусыз соғыстар**
19. Қазақ хандығымен алғаш достық қарым-қатынас орнатқан ел: **Моғолстан**
20. Жәнібек пен Керей Өзбек хандығынан көшті: **Моғолстанның батыс аймағына**
21. Қазақ хандығының алғашқы құрылған жері: **Жетісудың батысы**
22. Қазақ хандығының алғашқы территориясы: **Шу мен Талас өзендері маңы**
23. Керей мен Жәнібек Қазақ хандығының ұлттық туын тігіп, Қазақ хандығын құрды: **Қозыбасыда**
24. Қазақ тайпалары мен руларын мемлекет етіп біріктіру міндетін алға тартқан хандар: **Керей мен Жәнібек**
25. Керей мен Жәнібек сұлтандар осы мемлекеттен жекеленді: **Көшпелі өзбек мемлекетінен.**
26. Керей мен Жәнібек бастаған қазақтарды қолдаған Моғолстан ханы: **Есен бұға**
27. Есенбұға құрметпен қарсы алып, Моғолстанның батыс бөлігін берген мәртебелі ханзадалар: **Керей мен Жәнібек**
28. Моғолстан ханы Есен-бұға мен Керей, Жәнібек сұлтандар: **Шыңғысханның ұрпақтары**
29. Керей мен Жәнібек сұлтандарды ойраттардың шабуылынан тойтарыс беруге пайдаланбақ болған Моғолстан ханы: **Есен бұға**
30. Моғолстан ханы Есен бұға Керей мен Жәнібек сұлтандарды құшақ жая қарсы алу себебі: **Ойраттардың шабуылына тойтарыс беруге пайдаланбақ болды**
31. Әбілқайыр хандығынан бөлініп Моғолстан жеріне келген Керей мен Жәнібек сұлтандарға Есен-Бұғаның берген жері: **Қозыбасы**
32. XV ғасырда Есен-бұға Жүністен құтылу үшін одақтасты: **Керей, Жәнібекпен**
33. Қазақ хандығының алғашқы құрылған жері Шумен Қозыбасы болған: **Мұхаммед Хайдар Дулатидің жазуынша**
34. Мұхаммед Хайдар Дулатидің жазуынша Қазақ хандығының алғашқы құрылған жері: **Қозыбасы мен Шу аймағы**
35. Моғолстан ханы Есен бұғаның Керей мен Жәнібек сұлтандарды қолдау себебі: **Әбілқайыр, Темір ұрпақтарына қарсы одақтас табу**
36. Жаңадан шаңырақ көтерген қазақ хандығының алдындағы тарихи міндеттер: **Дешті Қыпшақ даласының бұрынғы тәртібін қалпына келтіру, Оңтүстік өңірдегі қалаларды қазақ хандығына қарату, Қазақ тайпаларын біріктіріп, қазақтың этникалық аумағын біріктіру, Көшпелі шаруалардың жайылымдарды пайдаланудағы Дешті Қыпшақ даласында бұрыннан қалыптасқан тәртібін қалпына келтіру, Қазақтың этникалық аймағын кеңейту**
37. Жаңадан құрылған қазақ хандығының алдындағы тарихи міндеттердің ішінен қатені тап: **Халықты жаппай отырықшыландыру**
38. Жәнібек, Керей хандарымен бірігіп көшкен ру-тайпалардың алғашқы атауы: **өзбек-қазақтар**
39. XV ғасырдың соңына қарай Сыр бойындағы қалаларға шабуыл жасаған қазақ қолына басшылық жасағандар: **Керей, Жәнібек**
40. 1470 жылы Сыр бойындағы қалаларға шабуыл жасаған қазақ қолына басшылық жасады: **Керей, Жәнібек**
41. 1470 жылы Шайбани хан қазақтардан жеңіліс тапты: **Сауран түбінде**
42. 1470 жылы қазақ хандары Шайбани ханның әскерін талқандап қайтарып алды: **Сығанақты**
43. XV ғ. 70 жылдары Шайбани хан Ноғай Ордасының мырзаларымен одақтасып басып алған қалалар: **Аркөк, Сығанақ**
44. XV ғ. 80 жылдары Шайбани хан Қазақ хандығына қарсы шабуылда одақтасты: **Моғолстанмен**
45. XV ғ. 80 жылдары Шайбани хан басып алған қалалар: **Сауран, Сығанақ, Созақ**
46. XV ғасырдың аяғындағы Қазақ хандығының негізгі қарсыласы: **Шайбани хан**
47. XV ғасырда Қазақ хандарымен ұзақ жыл шайқасқан Мұхаммед Шайбани өзіне қараған тайпалармен қоныс аударды: **Мауараннахрға**
48. Мұхаммед Шайбанимен күресте жеңіліс тапқан: **Темір әулеті**
49. XV ғасырдың соңында Шайбани ұрпағы мен Қазақ хандығы арасындағы күрестің себебі: **Сырдария қалалары үшін**
50. Қазақ хандығы үшін саяси-экономикалық және әскери-стратегиялық жағынан маңызы зор болған қалалар: **Сыр бойындағы**
51. XVI ғасырдың бас кезінде Қазақ хандығының Сыр бойына билік жүргізуіне бөгет жасаған хан: **Мұхаммед Шайбани**
52. XV ғасырдың 70 жылдары Сыр бойы қалалар үшін қазақ хандарымен Әбілқайырдың немересі Мұхаммед Шайбанидың арасындағы соғыс созылды: **30 жылдан астам уақытқа**
53. XV ғасырдың 70 жылдары қазақ хандары Сыр бойы қалалары үшін 30 жылдан астам уақыт соғысты: **Мұхаммед Шайбанимен**
54. Шайбани хан ұрпақтарының арасындағы хандық билікке өзара таластың басталуына әсер етті: **Шайбанидың қаза болуы**
55. Қазақ хандығының жер көлемі ұлғайды: **XV ғ. 70 жылдары**
56. XV ғ-ң соңына қарай Қазақ хандығына енген қалалар: **Созақ, Сығанақ**
57. Қазақ хандығының күш-қуатын, саяси беделін нығайтып, әлемге танытқан қалалар: **Сауран, Сығанақ, Созақ**
58. Бұрындық хан билеген жылдар: **1474-1511 жж.**
59. 1474 жылдан бастап билік құрған қазақ ханы: **Бұрындық (Мұрындық)**
60. 1511 жылға дейін Қазақ хандығын билеген Керейдің ұлы: **Бұрындық**
61. Сыр бойындағы қалаларды Қазақ хандығына қаратуға ерекше күш салған билеуші: **Бұрындық**

62. Бұрындық ханның кезінде әскер басшысы болған сұлтан: **Қасым**
63. Бұрындық (Мұрындық)ханның басқа қазақ хандарынан айырмашылығы: **билікті өмірінің соңына дейін ұстай алмады**
64. Бұрындық хандық биліктен кетіп, өмірінің соңына дейін тұрған қала: **Самарқан**
65. XV ғасырда Қазақ хандығымен Сыр бойындағы қалалар үшін соғысқа тартылғандар: **Шайбани хан, Моғолстан билеушілері, Темір ұрпақтары**
66. Қазақ хандары Шайбани ханға қарсы одақ құрды: **Әмір Темір ұрпақтарымен**
67. XV ғасырдың II жартысында Қазақ хандығы, Шайбани хан, Темір ұрпақтары, Моғолстан билеушілерінің арасындағы талас-тартыстың негізі: **Сыр бойындағы қалалар**
68. XV ғ. аяғында XVI ғ. басындағы қазақ даласындағы саяси өмір сипаты: **Сырдария бойындағы қалалар үшін күрес**
69. Қазақ хандарын билік құрған жылдарымен сәйкестендіріңіз: 1.Бұрындық; 2.Қасым; 3.Есім А)1511-1518 жж; В)1474-1511 жж; С)1598-1628жж Жауабы:**1-В,2-А,3-С**

Қасым хан

Қасым хан – билік құрған жылдары 1511-1518жж. *Жәнібек* ханның ұлы. Оның анасы – **Жаған Бегім** – *Мұхаммед Шайбанидің* анасы – **Аққозы Бегімнің** әпкесі болып келген.

Қасым ханның билігі кезінде **Қазақ хандығының** аумағы ұлғаяды. Ол бүкіл **Дешті Қыпшақты** өзіне қаратты, ал кейін *Моғолстан* ханы – **Сайдты** Шығыс Түркістанға ығыстырып, Жетісу жерінде өз қарамағына алды.

Қасым ханның тұсында халық саны – 1 миллионна асып, әскер саны 300 мың адамға дейін жеткен. Ол хандықты бір орталыққа бағындырады. Соған орай жаңа заң жинағын жасайды. Ол **«Қасым ханның қасқа жолы»** - деген атаумен белгілі. Бұл заңдар жинағы 5 бөлімнен тұрған. Олар:

- 1 – Мүлік заңы
- 2 – Қылмыс заңы
- 3 – Әскери заң
- 4 – Елшілік жоралары
- 5 – Жұртшылық заңы

Бұл ханның тұсында Қазақ хандығының астаналары – **Сығанақ** және **Түркістан** қалалары болды. Ал хандықты дербес ел ретінде *Орта Азия* мемлекеттері мен *Шығыс Еуропа* халықтары таныды. *Ресеймен* алғашқы сауда саттық және дипломатиялық қарым қатынаста **Қасым ханның** тұсында орнады.

Ол өмірінің соңын **Сарайшық** қаласында өткізіп, сол қалада қайтыс болды. Қасым ханнан кейін қазақ даласында билік үшін талас басталады. Қысқа уақыт ішінде бірнеше хан ауысып мемлекет әлсірейді.

Қасым хан жайлы көптеген деректер сақталған. Мысалы – **Мұхаммед Хайдар Дулати** «Тарихи Рашиди» еңбегінде Қасымды Жошыдан кейінгі ұлы хан деген баға берген. Ал **Бабыр** – Қасымның әскерінің саны 300 мың атты сарбазға жетті деп мәлімдейді. Олардан басқа бұл хан жайлы – **Рузбихан, Қадырғали Жалайри** сынды тарихшылар жазып кеткен.

Мамаш хан – билік құрған жылдары 1518-1523жж. Қасым ханның үлкен ұлы. Бұл ханның тұсында **Қазақ хандығының** батыс жақтағы йеліктерін **Ноғай Ордасы** басып алады. Мамаш хан орыс патшасы – **Иван Грозныймен** елшілік алмасқан.

Тахир хан – билік құрған жылдары 1523-1533жж. **Әдік** сұлтанның үлкен ұлы. Бұл ханның тұсында қазақ хандығының әлсіреуі жалғасады. Ол көптеген соғыстар жүргізіп көбінде жеңіліске ұшыраған. Қалмақтармен қазақтар дәл осы ханның тұсында соғыс қимылдарын жүргізе бастайды.

Тахир ханды оның әділетсіздігі үшін өз халқы тастап кетеді. Ол өмірінің соңын *қырғыз* халқы арасында, кедейлікте өткізеді.

Бұйдаш хан – билік құрған жылдары 1533-1538жж. **Әдік** сұлтанның екінші ұлы. Осы жылдары қазақ хандығында екі хан билік құрды. Мемлекетте ауызбіршілік болмағандықтан, олар *Моғолстан* және *Шайбанилерге* бірнеше соғысты жеңіліп қалды.

Тоғым хан – билік құрған жылдары 1533-1537жж. **Жәдік** сұлтанның ұлы, Жәнібектің немересі. Тоғым хан Бұйдаш хан мен бір уақытта хандықты басқарып, билік үшін күрескен. Мемлекет өте қатты әлсіреп құлдырау шегінде болған.

Сұрақ – жауап

1. XVI ғасырдың алғашқы ширегінде Қазақ хандығын билеген хандар: **Бұрындық, Қасым**
2. Тарихшы М. Х. Дулатидің «Тарих-и-Рашиди» еңбегінде айтылғандай «Бұл ханның бүкіл Дешті Қыпшақ даласына билік жүргізгенін оның халқы санының миллионнан астам болғанын айтады. Жошыдан кейін бұл жұртта одан ұлы хан болған емес: **Қасым**
3. «Қасым хан Жәнібек ханның ұлы, Ол өз билігін Дешті Қыпшақ даласына дейін жүргізді. Сан мыңдаған әскері болды... . Бұл елде Жошы ханнан соң дәл осындай күдіретті хан болған емес» деп жазған ғұлама: **М.Х. Дулати**
4. XVI ғасырда қазақ жерінің басым бөлігін өзіне қаратқан қазақ ханы: **Қасым**
5. XVI ғ. бүкіл Дешті-Қыпшақтың ханына айналды: **Қасым**

6. XVI ғасырдың бас кезінде Қазақ хандығын билеген Жәнібек ханның ұлы: **Қасым хан**
7. Қасым ханнан бастап XIX ғ. хандық билік жойылғанға дейін Қазақ даласында жоғары билікке ие болған әулет: **Жәнібек**
8. 1511 жылы Қазақ хандығында билікті қолына алған хан: **Қасым**
9. Қасымхан билік құрған жылдар: **1511-1518 жж.**
10. 1511-1518 (1523) жылдары ел билеген қазақ ханы: **Қасым**
11. Қасым ханның билігі кезіндегі басты оқиға: **Қазақ хандығын біріктіріп, бір орталықтан басқару жүйесін жетілдірді**
12. Қасымханның бүкіл Дешті Қыпшаққа билік жүргізгені туралы жазылған еңбек: **Тарихи-и Рашиди»**
13. «Қасымды Жошыдан кейін бұл жұртта одан ұлы хан болған емес» деп айтқан ғұлама: **М.Х.Дулати**
14. «Тарихи-и-Рашиди» еңбегінде «Жошыдан кейінгі ұлы хан» деп аталған тұлға: **Қасым**
15. Қасым хан жайлы жазған ортағасырлық ғалымдар: **Бабыр, М.Х.Дулати, Қ.Жалайыри**
16. М.Х.Дулатидің, Бабырдың, Рузбиханның еңбектерінде жоғары баға берілген хан: **Қасым**
17. Қасым ханның атты әскер санының 300 мыңға жеткені туралы дерек қалдырған ғалымдар: **М.Дулати, Бабыр**
18. «...жұрттың айтуына қарағанда, қазақ сұлтандары мен хандарының бірде біреуі бұл халықты дәл осы хан сияқты бағындыра алмаған» деп Қасым хан туралы жазған: **Бабыр**
19. Қасым ханның сыртқы саясатының басты бағыты: **Сыр бойындағы қалаларды қарату**
20. 1510 жылы Шайбани әскері қазақ әскерінен жеңілгеннен кейін Қасым ханның билігіне өтті: **Түркістан қалаларының көпшілігі**
21. Қазақ хандығының жер көлемін кеңейте түсуге бар күшін жұмсаған хан: **Қасым**
22. Тарихи деректер бойынша Қасым ханның қол астындағы халықтың саны: **1 млн.**
23. М.Х.Дулати мен Бабырдың жазуынша Қасым ханның қол астындағы әскер саны: **300мың**
24. Қазақтардың этникалық аумағының негізгі аудандары Қазақ хандығына біріге түсті: **Қасым ханның кезінде**
25. Қасым ханның қазақ тарихында алатын орны: **Қазақ жерін кеңейтті**
26. Қасым ханның сыртқы саясатының басты бағыты: **Сырдария бойындағы қалаларды қаратып алу**
27. XVI ғ. Қазақ хандығының күш-қуатын құқықтық негізде нығайтқан билесуші: **Қасым хан**
28. «Қасым ханның қасқа жолы» ел басқару үрдісінде сүйенді: **ежелгі әдет-ғұрыптарға**
29. «Қасым ханның қасқа жолының»: **1-ші бөлімі: мүлік заңы, 2-ші бөлімі: қылмыс заңы, 3-ші бөлімі: әскери заң, 4-ші бөлімі: елшілік жоралары, 5-ші бөлімі: жұртшылық заңы**
30. «Қасым ханның қасқа жолындағы» жер дауы, мал-мүлік дауы кіретін заң: **мүлік заңы**
31. «Қасым ханның қасқа жолының» мүлік заңына енді: **жер дауы, мал-мүлік дауы**
32. «Қасым ханның қасқа жолындағы» аламан міндеті, қосын жасақтау, қара қазан, ердің құны, тұлпар ат кіретін заң: **әскери заң**
33. «Қасым ханның қасқа жолында» аламан міндеті қаралды: **әскери заңда**
34. «Қасым ханның қасқа жолындағы» шүлен тарту, ас тойы, мереке мәселелерінің осы заңға кіретіні: **жұртшылық заңы**
35. «Қасым ханның қасқа жолының» жұртшылық заңында қаралды: **жасауыл**
36. Қасым ханның билігі тұсындағы Қазақ хандығының жағдайы: **Дәуірлеу кезеңі болды**
37. Қасым хан тұсында Қазақ хандығының астанасы болған қалалар: **Сығанақ, Түркістан**
38. XVI ғасырдың соңында Қазақ хандығының астанасына айналған қала: **Түркістан**
39. XVI ғасырда Моғолстанның әлсіруі Қасым ханның осы өлкедегі билігін нығайта түсті: **Жетісудағы**
40. Қасым ханның Жетісудағы билігінің нығайта түсуіне себеп болған жағдай: **Саид ханның Шығыс Түркістанға көшіп кетуі**
41. XVI ғасырдың I жартысындағы Қазақ хандығы тәуелсіз, дербес мемлекет есебінде белгілі болды: **Орта Азия мен Шығыс Еуропаға**
42. Қасым ханның тұсында сауда- саттық және дипломатиялық байланыс жасаған елдер: **Еділ бойындағы елдер, Батыс Сібір хандығы, Ресей мемлекеті**
43. XVI ғасырдың басында қазақтарды ержүрек дала халқы ретінде қабылдаған ел: **Ресей**
44. XVI ғасырдың бірінші ширегінде Қазақ хандығында орын алған саяси дағдарыстың себебі: **Қасым ханның қайтыс болуы**
45. Қасым хан өмірінің соңғы кезінде отырып, билік жүргізген қала: **Сарайшық**
46. Өмірінің соңғы кезінде Сарайшықта отырып, билік жүргізген: **Қасым хан**
47. Қасым хан қайтыс болған қала: **Сарайшық**
48. Қасым хан 1518 жылы қайтыс болды деп дерек қалдырған: **М.Х.Дулати**
49. Қасым ханның 1523 жылы Сарайшықта қайтыс болғандығы айтылады: **орыс деректерінде**
50. Қасым ханнан кейін Қазақ хандығы дағдарысты бастан кешіріп, ауыр жеңілістерге ұшыраған мерзім: **1520-1530 жж.**